

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopis se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

L. A.:

O nedeljenem uradovanju

S pričetkom meseca septembra se prično v državnih uradih spet deljene uradne ure, kakor je bilo to pred uvedbo enkratnega uradovanja, ki je bilo vpeljano proti koncu julija.

O koristnosti nedeljenega uradovanja v državnih uradih smo v našem listu že večkrat in podrobno pisali. Gotovo je, da je nedeljeno delo v korist državi upravi, ker ga uslužbenstvo upravlja z mnogo večjim zanimanjem, telesno in duševno spočito in ne ovirano po vsakdanjih morečih skrbeh. Zlasti je pa upoštevati pri tem še drugo in najvažnejšo, namreč gmotno stran tega vprašanja za vse državno uslužbenstvo.

Znano je, da večina drž. nameščencev, ki so navezani zgolj na svojo plačo, izvzemši nekaj nadvse redkih posameznikov na najvišjih mestih uradniške hierarhije, živi s svojimi službenimi prejemki skrajno težko, tako da tudi ob najvarnejšem gospodarenju brez dolgov skoro ne more izhajati. Kdor je navezan izključno in edinole na svoje službene prejemke, se mora v vsem omejiti prav do skrajnosti zlasti še če mora skrbeti za številno družino.

Zaradi slabega gmotnega položaja mora večina drž. uslužbenstva — in to so večji del sami stanovanjski najemniki — stanovati daleč izven mestnih središč. S svojo skromno in docela nezadostno plačo si ne morejo najeti stanu primerne in za družino dovolj prostornega in udobnega stanovanja v bližini urada, kjer so v službi. Zato so primorani, poiskati si stanovanja na mestni periferiji, ki so zaradi slabih komunikacijskih razmer in oddaljenosti cenejša. Tako ni čuda, da nezadostno hranjeni uslužbenci, ki morajo dvakrat na dan premeriti peš vso dolgo pot iz predmestja do urada in nazaj, prihajajo popoldne v službo močno izčrpani, kar seveda neugodno vpliva na delazmožnost in delavoljnost in je uspeh popoldanskega dela po obsegu in kakovosti napram dopoldanskemu znatno slabši, kar se more ugotoviti v vsakem uradu. Po večini oddaljena predmestja ali sploh nimajo primernih prometnih zvez, kot n. pr. tramvaja oz. avtobusov, ali pa so ondotna stanovanja tudi od teh prometnih linij še zmirom zelo oddaljena. Sicer je pa v največ primerih drž. uslužbenec spriču njihovih pičlih prejemkov nemože, da bi se posluževali dragih tramvajev oz. avtobusov, tako da jim ne preostane drugega kot pešhoja v urad in spet domov ob vsakem vremenu in v mnogokrat slabi obutvi, kar spet škoduje njihovemu zdravju in odpornosti.

Če pogledamo razmere oženjenega drž. uslužbenca, ki mora zaradi razmer skušati, da si s postranskim delom, kakor je n. pr. vrtnarstvo ali čebelarstvo, izboljša svoje gmotne razmere in s tem dohodkom krije primanjkljaj v svojem gospodarstvu, vidimo, da mu je zaradi deljenega uradovanja vsak tak postranski posel onemogočen. Kako naj ob deljenih uradnih urah obdeluje svoj vrtič, ki mu ne nudi samo tihega zadovoljstva in telesnega okrepčila po duhamornem delu v uradu, temveč mu tudi donša znatnih gmotnih koristi? Prav tako mu je onemogočeno, da bi se poleti mogel redno kopati na prostem, ker so rečna kopališča, po večini zelo oddaljena, javna kopališča v mestu običajno draga, kopalnice

pa cenena in tesna stanovanja po predmestjih povečini sploh nimajo. Prav tako je onemogočeno uslužbencu, da zadovolji vsaj poglavitnim svojim kulturnim potrebam ali da si preskrbi po kar najpovoljnejši ceni življenjske potrebe, ker za to nima nikdar časa.

Tudi samski uslužbenec zaradi dvakratnega dnevnega uradovanja trpe škodo. Povečini stanujejo prav tako na mestni periferiji, tako da opoldanskega odmora zaradi velike oddaljenosti stanovanja od urada ne morejo prav izrabiti in se te proste ure brez koristi izgube. Povečini so zaradi tega taki uslužbenci primorani, da po obedu pa do popoldanske službe pohajkujejo po ulicah ali pa posedajo po gostilnah oz. kavarnah.

Tudi splošna kulturna škoda zaradi dvakratnega uradovanja drž. uslužbenec, je očitna. Ker se znaten del prostega časa potroši za prihajanje v urad in odhajanje domov, državni nameščenci, zlasti oni uradniških kategorij, niso v stanu, da bi se bavili s spopolnjevanjem svoje strokovne in splošne izobrazbe. Gotovo pa je, da vsak uradnik, ki si v šolah in v praksi pridobljenega znanja ne prebota ne osvežuje in množi, sčasoma otopi, postaja okoren in zastarel, tako da je samo v škodo službi in strankam, ker pač ne napredujejo s časom. Za splošnega uradnika je neobhodno potrebno, da se neprenehoma v svoji stroki, pa tudi v splošni izobrazbi spopolnjuje in se seznanja z vsemi novimi pridobitvami, ki posegajo v njegovo področje. Za to je pa treba časa, miru in duševne zbranosti. Ob dvakratnem uradovanju je pa ves dan razbit.

V zasebnih službah so po naprednih državah, zlasti na Angleškem in v Ameriki, razumni podjetniki že davno spoznali, da je treba uslužbencem dati priložnost, da po opravljenem delu svoj prosti čas kar najkoristneje izrabijo za svojo nadaljnjo izobrazbo, pa tudi za duhovno in telesno razvedrilo in spopolnjevanje. V ta namen velika podjetja žrtvujejo znatne vsote, da svojim nameščencem nudijo vsakojaki kulturni dobrin in sredstev za kar najplodovitejše nadaljnje izobraževanje. To je pa mogoče le, če ima vsak uslužbenec vsak dan daljšo vrsto neprekinjenih prostih ur na razpolago.

Dognano in preizkušeno je, da se ob enkratnem uradovanju v uradih opravi vsaj toliko posla kakor pri deljenem uradovanju, po največ pa celo še več. Zakaj spočiti in duševno uravnotežen uslužbenec opravlja svoje posle z dosti večjo vnemo, pa tudi sposobnostjo, kot pa uslužbenec ki prihaja na popoldansko delo utrujen in izčrpan. Poglavitno v vsakem uradu, pa tudi v državnem, je pa duh, ki vlada med nameščenci. Zadovoljni uslužbenci so najboljši in najzanesljivejši delavci. To dokazujejo bogata praktična izkustva, pridobljena v dolgih desetletjih.

Dodamo samo še, da je deljeno uradovanje v zimskem času zaradi velikih izdatkov za kurjavo in razsvetljavo tudi s stališča varčevanja v državnih uradih prav malo priporočljivo za državno upravo.

Da so naša izvajanja pravilna, bi nazorno dokazala vsaka službena anketa, kakršno bi bilo v tem pogledu res primerno izvesti po vseh naših državnih uradih.

Učiteljsko zborovanje

V začetku meseca julija se je vršila IV. banovinska skupščina ljubljanske sekcije Jugoslov. učiteljskega združenja. Na zborovanju se je pokazalo plodovito delovanje te agilne organizacije, ki pod razumnim vodstvom prav dobro uspeva in štiti koristi učiteljskega stanu tudi v naših časih, ki organizacijski ideji niso posebno ugodni. V naslednjem objavimo kratek pregled poteka skupščine.

Dne 7. julija je otvoril zborovanje predsednik sekcije, g. Ivan Dimnik. Po običajnih formalnostih je pozdravil navzočega banskega šolskega nadzornika g. Dernovška in poudarjal, da je bila borba za to mesto zelo dolga. Organizacija je zastopala vselej stališče, da pripada to mesto osnovnošolskemu učiteljstvu. Želje učiteljstva so zelo skromne, ker si ne želi nič nemogočega ali pretiranega. Učiteljstvo si le želi, da zavladata red in pravica, in da bi našlo razumevanje za svoje predloge. Pri premeščanjih in namestitvah naj se upošteva vselej zlasti socialna stran. Glede disciplinskega postopka naj se dá učitelju vsaj možnost zagovora kakoršno ima vsak drug državljan. Treba bo tudi urediti izvenšolsko delo in v tem pogledu razbremeniti učiteljstvo.

Na zborovanju je bilo zastopanih od 34 okrajnih društev — razen kozjanskega — 33 društev. Prisotnih je bilo 73 polnopravnih članov z verificiranimi mandati. Zborovalci so izvolili vrsto odsekov, ki so nato samostojno zborovali.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je bilo v vseh 34 okrajnih društvih včlanjenih 3.260 članov. V minulemu letu je padlo članstvo za 21 oseb. Vzroki padca v splošnem sekciji niso znani, razen v nekaj primerih, kjer so članice utemeljevale izstop z znižanjem draginskih doklad, kar kaže popolno neumevanje nalog in smisla stanovske organizacije. Vsa navedena društva so prirejela zborovanja s predavanji, in sicer vseh 164. Povprečni obisk zborovanj se je dvignil za 2%, na 67%. Koliko je na ozemlju naše banovine učiteljev, ki niso organizirani v JUJ, je mogoče ugotoviti iz lanskega in letošnjega poročila namreč 446. V treh društvih: Maribor levi breg, Slovenjgradec in Šoštanj je organizirano prav vse učiteljstvo.

Zanimivi so sklepi posameznih odsekov. Tako je odsek za obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo ugotovil, da se določbe obrtnega zakona v tem pogledu ne izvršujejo točno. Zlasti ne ustreza sestava izpraševalnih komisij za pomočniške izpite zakonu, ker obrtniška društva odklanjajo sprejem učiteljev obrtno-nadaljevalnih šol v te komisije. Tudi glede učnega razmerja vajencev županstva ne postopajo vselej po predpisih.

Odsek za kmetijsko-gospodinjstvo-nadaljevalno šolstvo je ugotovil, da je to vzgojno enota in celota, ki naj ustvarja duhovne in gmotne dobrine med najširšimi plastmi podeželskega prebivalstva, kateremu naj nudi praktične temelje za kulturni in gospodarski napredek. Učiteljstvo smatra, da je po svoji izobrazbi usposobljeno, da uspešno izvršuje naloge tega šolstva, želi pa, naj se že na učiteljskih preusmeri pouk v kmetijstvu in gospodinjstvu v tem pravcu. Za poučne izlete učencev takih šol naj se izposluje četrtinska vožnja.

Odsek za obmejno šolstvo je odobril gibanje mariborskih učiteljskih društev v pogledu koncentracije na-

rodno obrambnega dela ob meji. Pooblastil je mariborska učiteljska društva, da v okrilju sekcije izvedejo nameravano anketo za ustanovitev narodnega sveta, ki naj bo središče in vrhovna instanca vsega narodno-obrambnega dela. Tudi je posvetiti posebno pažnjo gospodarskim vprašanjem v narodno ogroženih krajih. Učiteljstvo naj zbira časopise, mesečnike in knjige in jih pošilja obmejnim šolam, da jih brezplačno razdele med ljudstvo.

Gospodarski odsek je sklenil, da bo organizacija odgovarjala članom le, če predlože znamko za odgovor, premalo frankiranih pism pa ne bo sprejemala. Iztirjali se bodo prispevki za obrambni sklad in zaostale obveznosti od vseh društev, ki jih še niso poravnali. »Učiteljski tovariš« naj izhaja kakor doslej redno vsak teden, v počitnicah pa le dvakrat na mesec. »Učiteljski tovariš« naj vselej zastopa težnje celotnega stanu ne pa poedincev. Takih člankov naj ne objavlja. Tudi sicer je odsek za tisk sprejel več sklepov glede poslovanja učiteljskih listov in mladinskih izdaj. Članarina ostane kakor doslej po 13 Din na mesec. Na državni skupščini naj se zahteva znižanje članarine za Beograd na 50 par od člana na mesec.

Pevski odsek je naprosil vse dobre pevce iz Ljubljane in bližnje okolice, naj se priklase k zboru, ker je istemu zaradi velike oddaljenosti večine svojih članov delo zelo oteženo.

Odsek za javno delo je ugotovil, da je bil doslej kulturni napredek podeželja aodvisen v prvi vrsti od učiteljskega izvenšolskega dela, in sicer tedaj, ko to delo še ni bilo obvezno. Učiteljstvo se ga ni branilo in ga tudi danes ne zanemara, vendar mora dandanes delati pod vplivi in pritiski raznih činiteljev v veliko škodo učiteljskega šolskega in izvenšolskega dela, to pa zaradi absolutne preobremenitve in razcepljenosti. »Službeni podatki o izvenšolskem delu« naj se odpravijo z vsemi dokazili in potrdili, ker jemljejo ugled in vrednost še tako idealnemu učiteljevemu delu med narodom.

Stanovsko-politični odsek je izrazil potrebo, naj učitelji dosežejo V. skupino kot vsi ostali uradniki po določilih § 49. u. z. Bolezenski dopusti naj se dovoljujejo neokrnjeno v obsegu, kot to predlagajo zdravniške komisije. Plačevanje kuluka naj se odpravi. Iz bednostnega fonda nameščeni učitelji naj dobe kurivo in stanarino. Kot vsa ostala mesta, naj se razpisujejo tudi prosta učna mesta v Ljubljani. Pri izplačevanju mesečnih prejemkov naj se učiteljstvo ne zapostavlja za drugim uradništvom. — Monopolski zvezki naj se odpravijo. Uvedejo naj se spet spričevala in matični listi. Pred izdajanjem novih šolskih tiskovin naj se osnutki predlože na mišljenje aktivnim šolskim upraviteljem v mestu in na deželi. — Učiteljstvu naj se dovoli enkratna brezplačna vožnja po vsi državi na leto. Udeležba na šolskih izletih naj se smatra za službeno potovanje in se učiteljem prizna pravica do četrtinske voznine. Šolska uprava naj se poenostavi. Zbirke med učenci naj se na šolah sploh prepovedo.

Po poročilu vseh odsekov so zborovalci soglasno odobrili tajniško poročilo, katero je v izčrpni obliki podal tajnik sekcije g. Metod Kumelj. Nato je bil soglasno podan absolutorij blagajniku in celotnemu odboru sekcije. Nato so se vršile volitve in so bili iz-

voljeni: V upravni odbor: Dimnik Iv., Završan Fr., Kumelj M., Verk M., Peternel Lj., Dobršek K., Vudler Fr., Zupančič J., Kmet H. — Namestniki: Vauda M., Knapič J., Kovič L., Obersnu P., Primožič Iv. — V nadzorni odbor: Ivanjšič Lj., Požar M., Črnovšek

M., Hanjšek Fr., Mervar Fr. — Namestniki: Stopar V., Modic M.

Nato so zborovalci sprejeli še posebno resolucijo, iz katere objavimo poglobljene točke, nakar se je zborovanje v nedeljo popoldne dne 8. julija zaključilo.

Težnje železničarjev

Osrednji odbor Združenja jugoslov. narod. železničarjev in brodarjev v Beogradu je na svoji drugi plenarni seji sprejel več sklepov, vsebujočih poglobljene težnje v organizaciji vladnega železniškega osebja. Te želje so bile v obliki posebnih spomenic predložene prometnemu ministru, da jim ugodí.

Združenje je predvsem prosilo, naj se novi popravljeni pravilnik o ugodnostnih voznih železniških uslužbencev spopolni tako, da se spet prizna osebju brezplačne vozovnice za dijake in obrtniške vajence, kakršne so bile dovoljene s starim pravilnikom iz leta 1930. Znano je namreč, da mora eksekutivno osebje v krajih, kjer ni srednjih, ponekod niti ne ljudskih šol, pošiljati otroke v najbližnja večja mesta. Da bi prizadeti mogli plačevati še voznino za svoje otroke, ki se šolajo oz. ki se uče obrti, je pri njihovih skrbnih prejemkih izključeno, ker jih že stroški za prehrano in šolnine težko zadenejo.

Prav tako naj se pravilnik spopolni glede tega, da bo železniškemu osebju na progi omogočeno, da se poslužuje na dosedanj način nabavljalnih zadrug, ki ga oskrbujejo s potrebnimi življenjskimi predmeti. Zato naj se nabavljalnim zadrugam omogoči oskrbovanje članov na progi z življenjskimi potrebščinami s pomočjo nakaznic in spremnic, kakor je to določal stari pravilnik o voznih ugodnostih.

Glede razreda, ki pripada uradnikom je pa UJNZB predložilo naslednjo spomenico prometnemu ministru:

»Z Vašo odločbo so bile deloma popravljene določbe čl. 28. novega pra-

vilnika o brezplačnih voznih in voznih ugodnostih glede pravice do uporabljanja železniškega razreda.

Na podlagi navedenega si dovolimo prositi Vas, gospod minister, da blagovolite ugoditi ti naši predstavi z novo spremembo sedanjega pravilnika v čl. 28 in to tako, da se vsem uradnikom od X. do VII. skupine prizna pravica do uporabe II. razreda, a od VI. do I. skupine naj se prizna pravica uporabljanja I. razreda na železnicah.

To našo prošnjo podkrepimo še s tem, da so uradniki nižjih skupin večinoma v eksekutivni službi in med predstojniki, tako da so zaradi tega tudi dejanski izvrševalci prometne službe.

Hkrati pripominjamo, da je ta ugodnost s prejšnjimi zakoni postala tudi pridobljena pravo.

* * *

Železničarske vozne ugodnosti. S 1. avgustom so bile določbe novega pravilnika o ugodnostih voznih uslužbencev drž. železnice močno spremenjene. Zlasti so se izboljšale določbe o razredu na železnici, ki pripada posameznim skupinam uradnikov. Pravica do I. razreda pripada uradnikom počenši s IV. položajno skupino. Uradniki od IX. do V. položajne skupine imajo pravico do II. razreda, če imajo fakultetsko ali srednješolsko polno izobrazbo. Uradniki VII. položajne skupine imajo pa tudi neglede na šolsko izobrazbo pravico do II. razreda prav tako kot uradniški pripravniki z visokošolsko izobrazbo. Vsi ostali uradniki imajo pravico do III. razreda.

eno in isto, ne bi bil imel uredbodajalec razloga, da za isti pojem uporablja dva razna naziva v dveh raznih odstavkih istega člena. Ker je pa uredba napravila razliko med osebami, ki prejemajo milostne oskrbnine, in osebami, ki prejemajo miloščino po činu vladarske milosti, se mora iz tega sklepati, da ti dve stvari nista eno in isto.

Res je, da je tudi miloščina po činu vladarske milosti milostna oskrbnina, toda to je milostna oskrbnina povsem specialnega značaja. Prvi odstavek čl. 2 uredbe št. 11.330/I govori o milostnih oskrbninah na podlagi in v mejah zakonskih predpisov, ki so bili uveljavljeni pred 1. septembrom 1923. Te milostne preskrbnine so v nekdanji Avstro-Ogrski monarhiji priznavala upravna oblastva na temelju tedaj veljavnih zakonskih predpisov in njihov pravni značaj je bil isti, kakor je danes pravni značaj podpor po uradniškem zakonu iz leta 1923, oz. po uradniškem zakonu iz leta 1931.

Miloščino po činu vladarske milosti, o kateri govori 2. odstavek čl. 11 uredbe št. 11.330/I je v nekdanji Avstro-Ogrski dovoljeval vladar — v izjemnih primerih, na podlagi svojega lastnega prava. Razlika med milostnimi preskrbninami in miloščino po činu vladarske milosti ni bila samo v tem, da je prvo moglo odobriti upravno oblastvo na podlagi zakona, če so bili izpolnjeni v zakonu določeni pogoji, drugo pa samo vladar, temveč tudi v tem, da je bilo upravno oblastvo pri podeljevanju striktno vezano z zakonom, medtem ko je vladar mogel dovoliti miloščino tudi v nekaterih primerih, kjer ni bilo zakonskih pogojev za priznanje milostne preskrbnine s strani upravnega oblastva.

Že iz tega je videti, da je med to in ono miloščino bila velika razlika, ki je imela svoj temelj deloma vsaj v samem ustavnem pravu bivše monarhije. Iz tega pa sledi, da miloščina po činu vladarske milosti ni isto, kar je milostna preskrbnina iz 1. odst. čl. 11 uredbe št. 11.330/I in tako postane razumljivo, zakaj 1. odst. čl. 11 govori o milostnih preskrbninah na podlagi zakonskih predpisov, a drugi odstavek čl. 11 o miloščinah po činu vladarske milosti. Za uživalce teh prvih preskrbnin je določena drugačna osebna doklada kot za uživalce miloščin po

činu vladarske milosti: za prve v prvem odstavku, za druge pa v drugem odstavku čl. 11 uredbe št. 11.330/I.

Pravilnost tega izvajanja postane še očitnejša, če se vzame v poštev, kako je bilo to vprašanje urejeno v prejšnjih predpisih o draginjskih dokladah v odločbi ministrskega sveta DR št. 107.201 od 8. okt. 1924 in v zakonu o drag. dokladah od 28. februarja 1922. Iz dotičnih določb teh predpisov se jasno vidi, da milostne preskrbnine na temelju in v mejah zakonskih predpisov niso istovetne z miloščinami po činu vladarske milosti. Zato je bila tudi v dotičnih predpisih vselej določena različna veličina osebne draginjske doklade za uživalce teh in onih preskrbnin. Ker te preskrbnine že po svojem pravem značaju niso bile nikdar istovetne, jih ni mogla izenačiti tudi ne uredba o drag. dokladah št. 11.330/I. Pa tega leta niti naredila ni — kakor misli tožitelj. Iz dejstva, da prvi odst. čl. 1 navedene uredbe ne navaja uživalce miloščin po činu vladarske milosti, temveč da iste izlišno navaja v 2. odst. čl. 11, sledi, da jim osebna draginjska doklada ne pripada po prvem, temveč po drugem odstavku čl. 11. Zato je tožba neutemeljena.

Neumestnost tožbe se vidi iz sledečega:

Če bi tudi prvi odstavek čl. 11 uredbe št. 11.330/I veljal za miloščino po činu vladarske milosti, bi to pomenilo, da so v drugem odstavku istega člena mišljeni samo uživalci takih miloščin po činu vladarske milosti, ki so jih prejeli po 31. avgustu 1923, ker bi za tiste miloščine, dobljene pred 31. avgustom 1923 po pojmovanju tožbe veljal 1. odst. čl. 11. Takih miloščin pa v naši državi ni. Naše državno pravo ne pozna miloščin, ki bi se plačevale iz državnih sredstev, a dovoljevale s činom vladarske milosti.

Če bi torej tožiteljevo naziranje bilo točno bi tudi 2. odst. čl. 11 uredbe št. 11.330/I predvideval nekaj, česar ni. Tako tolmačenje je nemogoče, ker se ne sme noben pravni predpis tako tolmačiti, da izgubi smisel in da postane nedosleden. Iz tega spet izhaja, da je tožiteljeva razlaga čl. 11 uredbe št. 11.330/I napačna, tožba pa neumestna.

Draginjske doklade k miloščinam

Neki upokojenec je vložil na drž. svet tožbo proti odločbi fin. ministra, s katero mu je bila zavrnjena pritožba, ki jo je naperil proti neki finančni direktorji, ker mu je odbila zahtevo, da se mu prizna pravica do osebne drag. doklade po 1. odst. čl. 11 uredbe o draginjskih dokladah državnih upokojencev št. 11.330/I od 14. III. 1932. Po tem predpisu namreč osebami, ki prejemajo milostne preskrbnine, življenjske rente, podpore, priznanja in pomoči na temelju zakonov, veljavnih pred 1. septembrom 1923, pripada redna običajna osebna draginjska doklada po čl. 2 cit. uredbe, skladno s tem, komu so slični po svojem značaju: uradnikom, zvanikom ali služiteljem. Upokojenčevo tožbo je državni svet z razsodbo od 19. oktobra 1933, št. 29.381 zavrnil z naslednjo utemeljitvijo:

»Tožitelj smatra, da je izpodbijana odločba nezakonita zato, ker ista odločba ne izenačuje milostinje po činu vladarske milosti z milostno oskrbnino. Po njegovem naj bi bilo oboje isto. Nepravilnost tožiteljevega izvajanja dokazuje že dejstvo, da je uredbodajalec osebe, ki prejemajo miloščino po činu vladarske milosti izrečno navedel samo v 2. odst. čl. 11 uredbe št. 11.330/I. Odstavek 2. čl. 11, predvideva osebe, ki prejemajo podporo po zakonih, sprejetih po 31. VIII. 1923, in osebe, ki prejemajo miloščino po činu vladarske milosti; prvi odstavek istega člena predvideva tiste osebe, ki prejemajo enake oskrbnine po prejšnjih zakonih razen tistih, ki prejemajo miloščino po činu vladarske milosti. Če bi bile »milostne oskrbnine« iz 1. odst. čl. 11 in »miloščine po činu vladarske milosti« iz 2. odst. istega čl.

ozrl okrog sebe in videl, da je cesta zapuščena, nato je neznanec odpel plašč, otikal podlogu suknje, ki je bila še topla od telesa umirajočega, čigar roke so greble po tlaku. Skrbno mu je preiskal žep in potegnil iz enega listnico, ki je bila polna listin in bankovcev. Niti preštel ni denarja; pregledal je samo neznančeve listine, da bi mu ukradel ime, zakaj svojega je bil do dobra sit, ker je bilo ime hudega zločinca. Kmalu je našel kar je iskal, zakaj neznanec je imel pri sebi svoj potni list.

Nato je zavlekel ranjenca vstran za neko lopo, ki je mejila ob zapuščeno stavbišče, in ga pričel slačiti. Hlače so bile iz finega sukna, ki se je prijetno čutilo pod prsti, v srceji je imel biserne gumbje. Ranjenčeva prsa so se dvigala in padala kakor kovaški meh, in ko ga je rdečelasce privzdignil, mu je glava omahnila in hropenje je postalo vse bolj hripavo. Nato ga je oblekel v svoje cape, v srcajo iz bombaževine, smrdečo po potu in vinu, mu nadel razcefrane hlače in razcapani telovnik. Nazadnje je rdečelasce položil svojo

staro čepico ranjencu na obraz in mu s prstov potegnil prstane. Zdaj je ležal Onésime Lapin hropeč pod svetilko in oni drugi, spodobi mešan v podritniku z mehkim klobukom, je naglo odšel po spečih ulicah. Dokler je imel še kaj sapa, je tekkel. Nato je obstal pod ulično svetilko, ki je bila oni prvi popolnoma podobna, in izvlekel oropano listnico, da bi končno spoznal svoje ime in svoj poklic. Slučaj mu je bil naklonjen: pisal se je Arthur Laveillac, to se pravi, bil je eden največjih pariških bankirjev. Onésime Lapin je že večkrat slišal njegovo ime. Časopisi so mnogokrat poročali o njem, ker ga ni bilo posojila, niti velikih finančnih poslov, kjer ni bil udeležen. Novi bankir se je popraskal za ušesi: ker je bil sit svojega starega življenja, je prvemu, katerega je srečal, ukradel njegovo osebnost. Zdaj je moral svojo vlogo dobro igrati.

Poiskal je svoj naslov: stanoval je v bližini Slavoloka na Avenue de Léna. Stanovanje je bilo najbrž malce udobnejše od njegove podstrešnice v predmestju. Rdeče-

Zadružni manifest

Glavna zadružna zveza kraljevine Jugoslavije je ob proslavi 12. mednarodnega zadružnega dneva izdala sledeči manifest:

Glavna zadružna zveza kraljevine Jugoslavije, ki je v njej združenih 23 revizijskih zadružnih zvez, 31 podzvez in centralnih (glavnih) zadrug, 6737 krajevnih zadrug z 897.923 zadružniki, in zadružne zveze vse države, članice Glavne zadružne zveze, ob priliki 12. obletnice mednarodnega zadružnega dneva, zedinjena v duhu popolne solidarnosti z zadružništvom vsega sveta: manifestira edinstvo in moč jugoslovanskega zadružnega gibanja in vzvišenost idealov, ki ga vodijo v neomajnem zaupanju, da je zadružništvo edino, ki more vsem slojem našega naroda zagotoviti z izvajanjem zadružnega

sistema popoln gospodarski, kulturni in obči nacionalni razmah in napredek.

Glavna zadružna zveza osvaja v svojem in v imenu svojih zadrug in zadrugarjev sledečo, po mednarodnem združenju v Londonu sklenjeno

resolucijo:

Zadrugarji zahtevajo mir, svobodo in pravico! Na proslavi 12. mednarodnega zadružnega dneva, zedinjeni v duhu svojega pokreta in prežeti z iskreno željo, da zavladajo mir na zemlji in dobra volja med ljudmi, izražajo zadrugarji svoje obžalovanje, da se predstavniški posamezniki držav niso mogli sporazumeti v skupni akciji, ki naj bi ohranila človeštvo pred krutostjo nove vojne in ustvarila podlago za obnovo gospodarstva in ga dvignila na višjo stopnjo kulture.

J. Mourat:

Ironija usode

Nož se je zasvetil v blesku zelenkaste ulične svetilke. Ze nekaj časa je rdečelasce sledil poznemu pešcu, ki se je od Italijanskega trga, kjer postopajo vlačuge in apaši, zgubil semkaj. Zdalci je planil v bližino, da bi zgrabil morilca, ki je skočil iz umazane, napol razpadle hiše. Toda izgubil se je v temini in tujci, ki je ležal stegnen pod svetilko, in tujec, ki je ležal stegnen pod svetilko, je težko hropel. Onésime se je nagnil čezenj. Ni bilo prvič, da je videl umirati človeka in sam je nekoč že umiril nekoga, ko sta mu skušnjava in pohlep po denarju zameglila glavo. In pred tem človekom, ki mu je bil v svojem smrtnem boju izročen na milost in nemilost, pred tem človekom, kateremu je še pred nekaj trenotki hotel priskočiti na pomoč, se mu je spet zbudil roparski nagon. Umiril ga sicer ne bi bil zato, da bi ga cropal, pred tem ga je plašil spomin na ječo, toda ko je že nekdo drugi pričel... Naglo se je

lasec bi se bil le prerad zleknil po lepih mehkih žimnicah, toda zdelo se mu je, da bi bilo to vsekakor malce neprevidezno. Potreboval je nekoliko odloga, da se vzloži v novo kožo, zato se je nameril na kolodvor, ker se mu je zdelo neobhodno potrebno, da odpotuje za nekaj mesecev v inozemstvo.

Izvoščki so bili ob ti kasni uri prav redki. Toda gospod bankir Arthur Laveillac ni hotel peš prehoditi dolge poti, ker se je s polno listnico nalezal tudi meščanske komodnosti. Bil je vesel, ko je na vogalu nekega trga našel taksi, ki ga je naglo pripeljal na kolodvor. Pogled na barvaste lepake je povzročil, da se je odločil za Monte Carlo, kjer se je nameraval nastaniti v hotelu de l'Oasis, ki mu je ugajal zaradi palm, ki so se tako lepo odražale od modre barve plakata. S kolodvora se je odpeljal na borzno pošto, odkoder je brzojavil svojemu hišniku, naj mu pošlje vso pošto, v hotel de l'Oasis. Brzojavko je podpisal: Arthur Laveillac. Ko se je vrnil na kolodvor, je videl, da pred sedmo ni

Prav tako zadrugarji z velikim mirom zasledujejo napade na samoupravo, ki škoduje svobodnemu razvoju združništva. Ti napadi se zlasti zrcalijo v tem, da se neprestano poudarja, da zadrugarji kršijo gospodarski sistem. Zadrugarji izjavljajo, da pravo združno delo lahko napreduje le ob popolni svobodi, ki je edini pogoj za napredek človeštva, in najostreje protestirajo proti surovim in nekvalificiranim napadom organizirane privatne trgovine na združno gibanje, ki se vršijo s potvarjanjem dejstev na razne načine s ciljem, da se pri izmenjavi blaga izključijo združno posredovanje, ki naj bi se še naprej nemoteno izkoriščalo kakor nekoč.

Zadrugarji obljublajo, da bodo vedno neumorno delali na to, da se uresničijo njih težnje po ohranitvi svetovnega miru, ki je najstarejša in najčistejša tradicija njihove internacionale.

Zadrugarji izjavljajo, da bodo vedno visoko cenili vzvišene ideale. Združno gospodarstvo, v katerem ni načela usluge zaradi osebnega dobička, je cilj vseh združnikov.

Zadrugarji izjavljajo, da bodo solidarno in neomahljivo zagotovili okrepitev svojega prostovoljnega združenja vse dotlej, dokler ne bo zajel vseh producentov in konzumentov.

Beda

Iz »Glasnika železničara in brodarca«, beograjskega organa UJNZB, objavljamo sledeči članek:

»Tovariš železničar, član strokovnega združenja, me je že ves onemogel na cesti vprašal, če vem, kaj je beda. Obljubil sem mu, da bom v železničarskem glasilu na to vprašanje odgovoril. In obljuba dela dolg.

Beda: 1. Fizična, ki jo povzroča nedostatek eksistenčnih sredstev. Naloga človekoljubnosti je odpomagati tej bedi. Bodisi neposredno, bodisi posredno po institucijah socialnega skrbstva. Vsak dan bi se moral človek, ki bi lahko pomagal odstraniti bedo, vprašati: »Ali nisem šel danes brezbrizno mimo reveža, ki bi mu bil lahko pomagal z besedo ali z dejanjem?«

2. N r a v n a, ki gre čisto z roko v roki z gmotno bedo, je propadanje moralne sile, nedostatek duševne moči, zaradi česar pada človek v blato nemarnosti in morda celo zločinov. Pomoč v nrajni bedi nas navadno ne stane gmotnih žrtv, zadostuje vljudna beseda, pameten svet in ljubezniv prigovor; treba je pokazati pravo pot in nuditi pomoč po javnih organih. Tudi tu je dolžnost vsakogar, da se vsak dan vpraša: »Ali nisem storil krivice tam, kjer bi bil lahko z eno samo besedo izkazal veliko dobroto, ali nisem videl nekoga, da dela zlo, ne da bi ga bil posvaril?«

In ker obljuba dolg dela sem napisal.

Vestnik

P. n. naročnikom! Prihodnja številka, ki bi morala iziti dne 15. septembra izide zaradi tehničnih ovir z zakasnitvijo nekaj dni, na kar opozarjamo vse p. n. naročnike, da ne bo nepotrebnih reklamacij. Izide pa številka vsekakor vsaj 20. septembra.

Smrt zaslužnega organizatorja. Iz Zagreba sporočajo, da je tam umrl te dni podpolkovnik Rudolf pl. Mattanič, bivši predsednik hrvatske invalidske organizacije in podpredsednik Društva državnih in samoupravnih penzionerov savske banovine v Zagrebu. Pokojnik je bil eden izmed ustanoviteljev navedenega društva upokojencev, duša organizacije in najagilnejši njen odbornik. Zagrebška upokojenska organizacija je z njim izgubila nadvse marljivega sodelavca, plemenitega idealista in vzglednega tovariša. Naj bo pok. Mattaniču časten spomin!

Preselitev društvene pisarne. Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani se je iz dosedanjih prostorov na Masarykovi cesti 17 preselilo v nove prostore v lastni hiši na Sv. Petra cesti 25 (hotel Balkan) kjer posluje v dvoriščni zgradbi.

Sprejem v finančno konceptno službo. Finančno ministrstvo je z javnim pozivom razglasilo, da sprejme 30 izprašanih pravnikov kot konceptne pripravnike v finančno službo. Sprejeti pripravniki se dodele fin. direkcijam v službovanje. Sprejem novih konceptnih pripravnikov je bil zaradi nizkega staleža fin. konceptnega uradništva, ki je skoro brez naraščaja, nujno potreben. Prošnje je vložilo tudi več Slovencev.

nobenega vlaka. Kupil si je prvi list, ki je izšel. In v spalnem vozu je potem bral med »Poslednimi vestmi« poročilo o svoji smrti. Neki zloglasni Onésime Lapin je bil na Avenue d'Italie ponoči zaboden.

Priznati si je moral, da človeštvo z njim ni preveč izgubilo. Ko se je tako iznebil svojega nekdanjega jaza, je sklenil, da bo živel res vzgledno. Saj je bil po značaju dostojen človek in samo obžalovanja vredne neugodne okoliščine so naredile iz njega tatu in morilca. Če bi bil premožen meščan, pa ne tak revež in siromak, bi bil prav gotovo vselej spoštoval javni red in lastnino soljudi. Končno se bo vendarle mogel spreobrniti! Pritisnil si je listnico na prsa in tako lahko se mu je zazdelo živeti kot dostojen človek.

Previjudni vratar hotela Palace, kjer se je nastanil, mu je šele tako nazorno pokazal, koliko ima dobro oblečen gospod prednosti pred popotnikom brez ovrtnika. Ni se dal osupniti udobnosti sobe in kar samo po sebi umevno je odprl pipo na umivalniku, kakor da ni vse življenje delal

še k znižanju prejemkov. Na vprašanje neke banske uprave, da-li se znižanje prejemkov, če je mož oz. roditelj upokojeni podčastnik vojske, orožništva ali obmejne čete, prav tako ne izvrši, kakor v primerih, če je tak podčastnik še aktiven (kakor je to finančno ministrstvo izrečno pojasnilo), je občni oddelek fin. ministrstva pojasnil, da se v navedenih primerih prejemki zmanjšajo, če gre za upokojenega podčastnika. Pač pa se znižanje ne izvrši, če je mož oz. roditelj aktiven podčastnik.

Zakasnitev izplačevanja pokojnin v Zagrebu. Iz zagrebškega »Penzionera« posnemamo, da je narodni poslanec g. dr. Milan Metikoš na prošnjo ondotnega Društva državnih penzionerov za intervencijo glede pospeševanja izplačevanja pokojnin, sporočil organizaciji, da je posredoval pri g. finančnem ministru, ki mu je obljubil, da bo storil vse, kar je mogoče, da se zadeva pospeši. Izjavil mu je pa, da je za Beograd treba 9 milijonov dinarjev za pokojnine, za Zagreb pa preko 22 milijonov dinarjev. Zato je zakasnitev razumljiva.

Povračilo odteglajev. Pod tem naslovom smo v naši 15. številki objavili vest, da beograjska Zadruga železniškega cesebja vrača po 150 Din svojim članom, ki so ta znesek leta 1921. vplačali v navedeno zadruho. Na razna vprašanja pojasnimo danes še naslednje. V letu 1921. se je od vseh uslužbencev drž. železnice obdržalo po 150 Din in so bili ti zneski izročeni navedeni zadrugi, ki sedaj ta denar vrača tistim, ki se nanjo obrnejo s prošnjo. Ker so bili sezname uslužbencev, katerim se je navedena vsota odtegnila, hkrati z denarjem

nič drugega. Mirno je čofotal v kopalni kadi, pozvonil natakarku in z dostojanstvenostjo sprejemal globoke vratarjeve poklone. Bil je rojen za bogastvo.

Drugi dan po prihodu v Monte Carlo je prejel obširno pošto. Agenti so zahtevali borzna naročila, veliki rumeni dvoji so vsebovali pisma, katera je moral podpisati, strojepiske so bile napolnile cele strani s samimi številkami, o katerih ni imel niti pojma.

Tako je tudi izvedel, da ima tajnika in prijatelja, ki mu je ime Jaques, pa ženo, katero je klical s sladkimi imeni, nezadovoljne delničarje in sumljive družabnike. Zena mu je pošiljala nežna pisma: dolgočasila se je brez njega in je hotela priti za njim, ker si nikakor ni mogla razložiti njegovega nenadnega odpotovanja. Tajnik se je zamotal v težave, katerih ni mogel sam premagati, in edino le dolžno spoštovanje mu je branilo, da ni bankirju očitno povedal, da si je za potovanje izbral zelo čuden čas. Vsa njegova pisma so na vso silo zahtevala, naj se šef takoj vrne. Del-

izročeni ti zadrugi, naj se torej prizadeti obračajo neposredno nanjo in naj natančno navedejo, v kateri službeni edinici so leta 1921. službovali. Če zadruga ne bo mogla v posameznem primeru ugotoviti, da-li je dotični uslužbenec res vplačal ta znesek, bo zahtevala od računovodstva direkcije to pojasnilo. Točnejši naslov Zadruga železniškega cesebja v Beogradu nam ni znan. — Ponavljamo vnovič, da pri tem ne gre za povračilo zneskov po 360 Din (oz. po 180 Din), ki so se svojčas od leta 1929. dalje odtegovali v korist Zveze nabavljajnih zadrug v Beogradu.

Prenočišča za zadrugarje v Beogradu. Člane naših zadrug opozarjamo, da imajo pravico do prenočevanja v združnem prenočišču Zveze nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu, Dečanska 12, telefon štev. 29876. Na razpolago so jim udobne sobe, ki veljajo za osebo od 10 do 25 Din na dan, po nadstropju in velikosti sčhe. V ti ceni je vračunana pravica do kopeli in kurjava.

Vpisovanje v srednje šole. Opozarjamo vse naše bralce, da si morajo zaradi vpisa otrok v šole pravočasno preskrbeti potrdila o davkih zaradi pravilne odmere šolnine. Potrdila izdajajo davčne uprave

oz. oblastva, ki nakazujejo mesečne prejemke, tako n. pr. za večino upokojencev finančna direkcija. Za otroke na istem zavodu zadostuje le eno potrdilo. Kdor ima več otrok v šoli, plača za najstarejšega celo, za ostale otroke pa samo polovično šolnino, ki se odmerja po lestvicah, natisnjenih na srednješolskih spričevalih. Treba je, da si potrdilo vsakdo čim prej preskrbi, ker so uradi s tem delom v začetku septembra preobloženi.

Jubilejna spomenica srbskih drž. železnice. Dne 3. septembra bo 50 let odkar je prvi železniški vlak stekel skozi Srbijo od Beograda do Niša. Za ta jubilej bo poseben odbor izdal pod prednjim naslovom spomenico in bo priredil proslavo v spomin tega za razvoj železnice v naši državi važnega dne. Odbor pozivlja vse aktivne in upokojene železniške uslužbence in sploh vso javnost, ki ima kake podatke, ki bi mogli služiti za sestavo te spomenice, da jih kar najprej dostavi uradništvu spomenice, ki se nahaja v palači ministrstva v Beogradu.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Iz organizacij

Priznanje zaslužnemu organizatorju. Na velikem rednem letnem zborovanju Jugoslovenskega učiteljskega združenja, ki bi se bilo moralo vršiti že pred nekaj meseci, pa se je vršilo v dneh 18. do 20. avgusta, je bil z velikim navdušenjem izvoljen za predsednika celotne organizacije gosp. Ivan Dimnik, zaslužni predsednik ljubljanske sekcije JUU. Zborovalci so soglasno sprejeli resolucijo, ki vsebuje eno samo besedo, ki je pa hkrati program in cilj: **Sloga!** — Za ljubljansko poverjenišvo učiteljske organizacije in za g. Dimnika je ta izvolitev dokaz, da učiteljstvo vé ceniti resno stanovsko delo in prave resnične zasluge za organizacijo.

Organizacija monopolskih uradnikov. Dne 14. oktobra se vrši v Beogradu II. redna letna skupščina Združenja monopolskih uradnikov kraljevine Jugoslavije. Na skupščino morejo poslati poverjenišva organizacije samo po enega zastopnika, neglede na število članov, ki jih ima poverjenišvo.

Zastopnikom iz krajev, kjer so poverjenišva, prizna organizacija povračilo 50% cene voznine III. razreda osebnega vlaka, mimo tega pa za dva dni bivanja v Beogradu dnevnic po 50 Din za vsak dan.

Kongres veterinarjev. Letošnji redni občni zbor Združenja jugoslovenskih veterinarjev bo od 2. do 5. septembra v Sarajevu. Na prošnjo odbora navedene organizacije je kmetijsko ministrstvo dovolilo 6 dni dopusta vsem članom navedene organizacije, ki so državni uradniki, pa žele prisostvovati zborovanju.

Izlet železniških uradnikov v Bolgarijo. Nameravani izlet, o katerem smo že poročali, se letos ne vrši, ker ministrstvo za zunanje zadeve Združenju železniških uradnikov ni dovolilo, da priredi izlet, za katerega se je prijavilo že 65 izletnikov, t. j. 42 aktivnih železniških uradnikov in 23 njihovih družinskih članov. Izlet je bil organiziran na kongresu Lige slovanskih železniških uradnikov.

Združne vesti

Mednarodni združni kongres. V dneh 4. do 7. septembra priredi Mednarodna združna zveza svoj štirinajsti kongres v Londonu. Zaradi krize, ki je objela ves svet, se nahaja tudi združništvo pred novimi nalogami in pojavi. Zlasti v nedašnji splošni gospodarski stiski se občuti velik naval proti zadrugarstvu, ki brani gmotne koristi slabotnih in izrabljenih. Letošnji mednarodni kongres bo zaradi močno podostrne borbe proti zadrugarstvu odlična manifestacija za zvestobo do načel združnega gibanja. Kot glavna točka razpravljanja so načela rochdalskih pionirjev, ki so ustanovitelji nabavljajnega zadrugarstva.

Razprava naj ugotovi, če naj se zadrugarstvo upravlja še naprej po načelih teh posnetih ustanoviteljev združništva, katera so postavili pred dobrimi devetdesetimi leti.

Iz železničarske kreditne zadruga. Upravni odbor ljubljanske železničarske kreditne zadruga je sklenil, da bo dovoljeval odslej posojila samo tistim svojim članom, ki so včlanjeni vsaj že 3 mesece. Zato zadruga poziva vse železničarje, naj pristopijo kot člani, ker sicer ne morejo računati na posojilo pred potekom navedene dobe.

Nove knjige

Mladika. Julijska številka je poleg običajnih nadaljevanj objavila še po eno črtico J. Jalna, J. Roženceta in Al. Bolharja. Med drobnim gradivom se nadaljuje zapiski T. Zupana o Prešernovih sorodnikih, članek Iv. Dolenca o Duvanjskem polju, nekrolog pisatelju Josipu Kostanjevcu in izbor nekaterih jezikovnih grehov, katerega je sestavil prof. I. Koštič. List je obja-

vil vrsto radirank Leonore Lavrinove s pokrajinskimi motivi z juga naše države. — V številki za avgust so tudi krajši prispevki J. Jalna in V. Winklerja. Zanimivo je bogato ilustrirano nadaljevanje Stelčtove zgodovine slov. cerkvenega slikarstva. Kulturni pregled vsebuje Šašljevo zbirko narodnih pregovorov, pregled novih knjig, poročilo o ljubljanski operi, J. Švigljeve besedne paberke in ilustrirano poročilo o delovanju arhitekta Plečnika v Ljubljani. Pester je tudi družinski del lista in pa otro-

ničarji so zahtevali obračune, rudniki v Zoulouari niso plačevali več dividend in delničarji so očitali bankirju, da jih vleče za nos. Družabniki so mu pisali šifrirana pisma, katerih ni znal razbrati.

Da se ne bi izdal, je tajniku odgovoril brzojavno in mu naročil, naj mu pošlje kar najprej in kar največ denarja. Nekaj vrstic, napisanih s strojem, naj bi pomirilo ženo, češ, da je zelo zaposlen in da nima časa, da bi ji podrobneje pisal.

Prišel se ga je lotovati grozovit dolgčas in že je premišljal, kako bi se vrnil v Pariz. Iz previdnosti si je velel poslati svojo fotografijo in se pogledal v studij svojega obraza.

Po cele ure je opazoval pokojnikov obraz in grebel za njegovimi skrivnostmi. Kako so neki nastale te gubice, kadar je govoril, kakšne kretnje, kakšen naglas in kakšno hojo je imel, in bil je ves obupan ob misli, kako naj si pridobi zunanost in ponašanje dostojnega človeka, dokler ni

nekega jutra na nemalo grozo zagledal svojega imena v velikih črkah na prvi strani časopisa: strahovit finančni skandal je izbruhnil! Neki bankir je izdal delnice rudnika, ki ga sploh nikjer bilo ni, že nekaj mesecev so oblastva zasledovala zadevo in zdaj se je končno posrečilo, da so razkrinkali vse okoliščine. Bankir Arthur Lavieillac je bil čisto navaden lopov.

Skesanemu tatu je od groze padel časopis iz rok. Zdaj torej, ko je hotel postati dostojen človek, je počel lopovščine, ki so močno prekašale njegove nekdanje.

Kaj se pač zgodi? Kamorkoli bi tudi krenil, povsod je prežala nanj ječa. Predstavljal si je, kako ga tisočere množice katere je osleparil, preklinjajo, in kar stozilo se mu je po svojih zločinih, ki ga vsaj niso razgalili pred vsem svetom.

Zagnusila se mu je vsa ta meščanska dostojnost in Onésime Lapin se je v svoji razkošni hotelski sobi obesil.

In časopisi so pisali: pravici je bilo zadoščeno...

ški kotiček. — Mladika se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna. Velja za vse leto samo 84 Din.

Zdravje. Vsebinska junijske številke tega edinega slovenskega poljudnozdravstvenega lista: Milan Vrtačnik: Zgodba o oslu, —K.: Različni problemi, Snažna in čista koža, Dr. Fr. Göstl: najvažnejši momenti pri domači oskrbi umobolnih, Gospodinj: nam vsakdanji odmor! Higiena žepnega robca, nervozni otrok, O dušljivem kašlju, hoja z boso nogo, Srce in kopeli, smejaj se!, Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini: Poroka dr. K. Petrič, Drobline. — Številka za julij objavlja: Sport kot zdravilo, sredstvo, Dr. F. G.: Popularizacija medicine, L. Hočevar-Meglič: Nega bolnika, Dr. F. G.: Ekcem, Dr. Karel Petrič: Življenjska moč naroda, dr. Korbar Avgust: Obramba vojnih plinov, Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini: Poroka dr. Karel Petrič, Drobline. — Uprava: Ljubljana, Pred škofijo 1. Letna naročnina 30 Din. — List, ki je prav zanimivo urejevan, vsem našim bralcem prav toplo priporočamo.

Iz Avstrije

Jubilej avstrijske uradniške organizacije. V letošnjem avgustu je praznovala avstrijska učiteljska zveza, Oesterreichischer Lehrerbund, svojo petdesetletnico. Ta organizacija, ki šteje danes približno 10.000 članov osnovno-šolskih učiteljev in učiteljic je bila ves čas neustrahovana in nepolitična in edina zares samo-stanovsko zainteresirana neodvisna učiteljska organizacija avstrijskega učiteljstva. Jubilejne slovesnosti so se vršile v Salzburgu.

Ugodnosti za uradniške dopuste. Avstrijska vlada je dovolila državnim in drugim javnim uslužbencem, ki se odločijo, da gredo na počitnice v posebno določene kraje Avstrijske republike, daljši dopust, nego bi jim sicer po zakonu pripadal. Ta ukrep avstrijske vlade je povzročilo dejstvo, da so nekateri kraji zlasti na Tirolskem in v Salzburgu zaradi hitlerjevskih

političnih akcij ostali brez tujcev. Na ta način hoče vlada na eni strani pomagati tem krajem, ki so zaradi zmanjšane tujškega prometa hudo prizadeti, na drugi strani pa uradništvu, ki je zaradi stalne politične napetosti močno obremenjeno, nuditi daljši odmor. Tudi bodo — oz. so že — poslali v take kraje približno 50.000 otrok iz velikih mest zlasti z Dunaja. Uradništvo, ki ostane v takih določenih krajih vsaj 14 dni, pridobi še 4 dni preko rednega dopusta, kdor pa ostane 3 tedne, se mu primakne še en teden izrednega dopusta. Seveda zaradi tega ne sme trpeti redna služba.

Obramba avstrijskih konzumentov. Ker je avstrijska vlada nameravala zvišati tako zvani krizni davek, ki tvori doklado k prometnemu davku, in sicer kar za 100%, kar bi najvažnejše življenjske potrebščine podražilo vsaj za 6%, je stalna delegacija organizacij avstrijskih konzumentov vložila protest, ki je bil uvažen. Vlada je sklenila, da bo našla potrebna sredstva drugod in ne bo uvedla tega davka, ki bi že itak skrajno težki položaj avstrijskih konzumentov hudo poslabšal. — Ista konzumentovska organizacija ugotavlja po svojih odposlancih višino cen za najvažnejše življenjske potrebščine in je ugotovila pri tem velike razlike v cenah, za katere ni prave razlage. To se opaža tudi pri krušnih cenah. Zanimivo je, da so kmetje na Nižjem Avstrijskem sklenili, da bodo posegli po samopomoči in da bodo pričeli peči v svojih pekarijah pecivo, zlasti žemlje, katere bodo prodajali na Dunaj približno za 40% ceneje, kot je tam današnja običajna cena.

Srednji razred v avstrijskih bolnicah. Na Zgornjem Avstrijskem so nedavno uvedli v vseh javnih bolnicah tako zvani »srednji razred«. V tem oskrbnem razredu znaša oskrbovalnina nekaj več kot v III. razredu, a manj kot v II. bolniškem razredu. Za operacije in posebno zdravniško nego se v tem srednjem razredu plačujejo še »posebne pristojbine«. V ta novi razred se sprejemajo v poglavitnem državni in ostali javni nameščenci, ki so pa v Avstriji seveda obvezno zavarovani za pri-

mer boleznim. — Uvedba sličnega razreda bi bila potrebna tudi na naših javnih bolnicah za naš tako hudo sproletarizirani srednji stan.

Prosveta

Glasbena šola »Sloge«. Vpisovanje gojencev v glasbeno šolo narodnega železničarskega glasbenega društva »Sloge« v Ljubljani bo od 1. do 5. septembra v društvenih prostorih v Pražakovi ulici. Vpisnina znaša 10 Din, mesečna ukovina za vse orkesterske instrumente 45 Din, za solpetje 90 Din, za teoretične predmete pa 20 Din na mesec. Šolsko vodstvo vabi starše, naj dajo otroke učiti razne orkesterske instrumente, katerih se gojenci prej nauče kot klavirja ali violine, ki jim pa prav tako ali pa še prej nudijo možnost udejstvovanja oz. zaslužka. Šola se prične 10. septembra.

Gospodinjstva šola železničarske zadruge. Železničarska Nabavljalna zadruga v Ljubljani priredi letos svoj prvi dnevni gospodinjstvi tečaj, ki bo trajal 4 mesece. Poučevalo se bo vsak delavnik od 8. do 16. ure. Gojenke dobe hrano v šoli, potrebno učno moč bo pa nakazala banska uprava. Tečaj se bo vršil v prostorih železničarske menze v Ljubljanskem dvoru v Pražakovi ulici pod nadzorstvom prosvetnega oddelka banske uprave. Poučevalo se bo kuhanje, šivanje in prirobovanje oblek in perila, praktična gospodinjstva ročna dela, vlaganje sadja in zelenjave, serviranje itd. V tečaj se sprejme 20 gojenk in znaša mesečna ukovina 320 Din. V tem znesku je všteta tudi prehrana in uporaba materiala.

Zdravstveni drobiž.

DOBRO MISLJENI PREDPISI ZA DOSEGO VISOKE STAROSTI.

1. Glej da spiš vsak dan vsaj 8 ur!
2. Pri spanju leži, če le moreš, na desni strani!

3. Glej, da bo zrak v spalni sobi dober; če treba, odpri gornji del okna!

4. Da imaš več zraka na razpolago, obesi tam, kjer bi morala biti vrata v spalno sobo, namesto vrat le preprogo, da dobiš še zrak iz sosednje sobe!

5. Postelja naj stoji v sobi na prostem in ne ob steni!

6. Skoplji se zjutraj v kadi; voda naj ima toploto telesa!

7. Preden zajtrkuješ, je dobro, če nekoliko telovadiš!

8. Uživaj le malo mesa, in to naj bo mehko!

9. Uživaj mnogo maščobe; z njo se hranijo stanične celice, ki uničujejo povzročitelje bolezni!

10. Če imaš nagnjenje do odebelenja, ne pij po dvajsetem letu nobenega mleka več!

11. Ogibaj se alkoholnih pijač, ker slabijo te pijače obrambne celice organizma!

12. Gibaj se vsak dan na svežem zraku!

13. Ne imej nobene živali, ki jo imaš sicer rad, v stanovanjski ali v spalni sobi!

14. Če le moreš, bivaj na deželi in ne v mestu!

15. Glej na to, da je pitna voda brezhibna in neoporečne kakovosti!

16. Pazi na to, da je kanalizacija v najboljšem redu!

17. Vlagi v stanovanju imej za najhujšega sovražnika!

18. Skrbi za menjavo v tvoji zaposlenosti in za pogosta razvedrila!

19. Vrini med dneve tvojega dela kolikor mogoče pogosto kakšen prost dan vmes!

20. Varuj se prevelike častihlepnosti in prevelikega razburjenja!

Kar smo tu napisali, tega se bo mogel v celoti le malokdo držati, ker večina nima priložnosti za izvajanje vseh teh navodil. A večino more vsakdo izpolniti, in kolikor več točk bo izpolnil, tem bolj more imeti zavest, da bo dosegel visoko starost.

(Iz »Zdravja«, Ljubljana.)

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

IVAN PERDAN NASL. LJUBLJANA

Veletrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga
Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinjša namizna olja, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago
POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA

Priporočamo Vam najboljše šivalne stroje in kolese

Adler, Gritzner
Švicarski električni stroji **Dubied**

edino le pri tvrdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel št. 2913. za vodo

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI
registrovani zadrugi z omejeno zavezo
V LJUBLJANI • MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
poleg Grand hotela Union v lastni palači
Obrestuje najugodnejše
Telefonska številka 2412 Štev. poštna hran. 11165

Manufakturna trgovina
FABIJANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5
Priporočam svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

DEŽNIKE
NOGAVICE
VSE IZ LASTNE TOVARNE
v priznani solidni in elegantni izdelavi oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI
PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19
prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic
JOSIP VIDMAR

KNJIGARNA
Ljubljana
Frančiškanska 6
Telefon št. 3397
Račun poštne hranilnice št. 10.761
Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2628
Učiteljske tiskarne
priporočam cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik.
Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana
Vodnikov trg št. 5. **R. Z. Z. O. Z.** Telefon št. 2421.
Državni uslužbenci!
Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.
Širite z adružno misel med svojimi tovariši!
Izdaja za konzorcij »Naš Glas« odgovorni urednik: dr. Karl Dobida. — Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Franc Štrukelj). Vsi v Ljubljani.